

Камера на народната култура

След гласуваните миналата година бележити закони за народните читалища и народните театри, гласуваният тая пролът закон за Камера на народната култура е нова и голъма придобивка за развоја на нашата народна култура и общо за цѣлия наш духовен живот. Тоя закон биде създаден въ едно усилно време и ще има да изиграе голъма роля за напредъка на литературата, изкуствата и науката въ България; съ него наистина се открива широка възможност на нашето национално възраждане, ще се даде сигурен гласъкъ за развитието на духовната ни култура. Законътъ отговаря на една насъщна нужда въ днешно време отъ сплотяване на духовните национални сили въ страната: отговаря и на повика на новото време — да се използватъ най-разумно всички творчески сили на българина въ служба на държавата, за благоденствието на даровитата личност и за процътяването на народа.

Учредената Камера на народната култура има за главна своя целъ да свърже и обедини за задружана работа въ полза на нация и държава всички признати отъ държавата дружества и съюзи на българските писатели, учени и хора на изкуството и да подпомага развитието на духовната ни култура въ всички нейни прояви, като улеснява отдѣлните творци въ тѣхната творческа дейностъ. Тя ще запознава чуждите народи съ нашите народни и лични ценности въ областта на духа и ще улеснява достъпа на широкитъ народни слоеве къмъ тия ценности, ще ги приобщава съ тѣхъ. Освенъ това Камарата ще въздействува върху героичното, нравственото и народното превъзпитание, тъй че да привържатъ народнитъ слоеве здраво къмъ българската народна общност и къмъ българската държава, чиято културна политика и ще прокарва. Установенитъ три вида награди: за насърчение, за отличие — „Княгиня Мария Луиза“ — и за народно признание — „Князь Симеон Търновски“ — вливатъ голъма струя въ духовния ни живот и даватъ истинско насърчение на творцитъ на българската литература, изкуство и наука, чийто творчески животъ се улеснява и подсигурава. Наредъ съ това насърчение и признание на творцитъ имъ съ голъмо художествено, научно и възпитателно значение се дава широкъ достъпъ срѣдъ народа.

Законътъ за културната камера е, безъ съмнение, едно особено внимание къмъ строителитъ на духовни ценности у насъ, той изразява грижитъ на държавата къмъ литературата, изкуствата и наукитъ.

ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ

Нови издания на Хемусъ А. Д. — София

Наше село — хумористични разкази отъ проф. К. Гълъбовъ, второ допълнено и поправено издание, цена 70 лв., стр. 250.

Доброволче — Ст. Ц. Даскаловъ — разкази за деца. Първо издание цена 70 лв., стр. 170.

ХРИСТО БОТЙОВЪ ВЪ ПОЕЗИЯТА СИ

отъ проф. М. Арnaudовъ

Когато говоримъ за писателя Ботйовъ и опредѣляме смисъла и стойността на литературното му дѣло, ние трѣбва да излизаме отъ нѣколко важни съображения, забравата на които би могла да ни подведе за неправилни наблюдения и заключения. Първо, налага се да помнимъ, че стихове и проза на този легендаренъ войвода образуватъ само фрагментъ, величественъ фрагментъ, отъ една голъма и недовършена изповѣдь. Тази изповѣдь не бива записана въ цѣлия си обхватъ, така че нѣкои отъ най-сжестенитъ ѝ части, дори когато тѣ сж добили своята установена вътрешна форма, ни убѣжаватъ за винаги. По такъвъ начинъ, ние нѣмаме пълна представа за възможноститъ, които крие една творческа натура, дала всички доказателства, че стои високо надъ съвременницитъ си по художествени заложби и като мощна индивидуалност. Второ, това случайно изпълнено дѣло, особено колкото се отнася до поезията, възниква при такива не-обикновени и неблагоприятни обстоятелства, щото просто удивително е, какъ то може да спаси нѣкои отъ най-ценнитъ качества на концепции и стилъ у автора, безъ да показва бележитъ на душевна разпокъсаност и на смутена отъ обстановката гениална импровизация. Очевидно, Ботйовъ е билъ способенъ за една концентрация на духа, до каквато малцина се възможватъ; иначе той не би могълъ, преодолявайки страшни житейски несгоди и тежки нравствени кризи, да поддържа продуктивни настроения, които водятъ къмъ избистрени образи и издържанъ езиковъ изразъ. Трето, поезията на Ботйовъ е поставена почти изцѣло въ услугата на една практическа целъ, най-малко на една утилитарна идейна доктрина, така че тя не иска да отрази богатия сърдеченъ животъ на човѣка, действителната широта на неговитъ впечатления, идеи и чувства. Предадени сж били на книга само възвращения и мисли, които сж се налагали неотразимо на духа и сж отговаряли на опредѣленъ жизненъ идеалъ; написани сж били, съ огледъ на историческия моментъ, само нѣща, които би могли да въздействуватъ въ полза на една политико-социална програма, сжжа за младия мечтателъ. Ботйовъ признава още отъ самото начало на писателската си дейностъ само тенденциозна поезия. Отъ това гледище, и както самъ той изрично заявява въ 1875 год. (въ една статия на своето Знаме), „и науката и литературата и поезията и журналистиката, съ една дума всичката духовна деятельность на неговитъ (народнитъ) водители би трѣбвало да взематъ характеръ на политическа пропаганда“. Вѣренъ на рационализма и реализма, проповѣдвани отъ Чернишевски и шкoлата му, той отхвърля решително лозунга „изкуство за изкуството“ и иска да съдействува чрезъ словото си на духовната и социална еманципация, на движението за права и свобода на роба. И тази строго опредѣлена насока на творческитъ замисли изключва редица други прояви на поетическия духъ, липсата на които у Ботйовъ не бива да се тълкува като бедностъ или тѣснота на въдохновенieto му, въ сравнение съ разнообразието на темитъ у единъ Пушкинъ, напр. по-рано, или на единъ Вазовъ по-късно.

Образътъ на поета, неразкритъ напълно поради откъслечностъ и едно-странчивостъ на изповѣдта, а все

пакъ твърде ясно откъмъ лични предпоставки, чужди влияния и подбудителъ къмъ създаване. Както отбелязва още първия биографъ на Ботйовъ, Захари Стояновъ, ако този български синъ „не бѣше се родилъ, растаналъ

и неговитъ обществено-книжовни интереси минава като наследство или като урокъ въ поривитъ и понятията на сина, Благородството на майката пакъ става вътрешна природа и на поета, у когото личното дос-

и порастналъ въ живописния Калюферъ, гдето отечествената Стара планина е най-гигантска, паметникъ и олицетворение на воля и на свобода... можеше да излѣзе човѣкъ съвсемъ отъ други калѣпи“. Не само близостта на Балкана, възпѣтъ отпослѣтъ възоржени, но и мѣстната срѣда, съ нейнитъ битови традиции, нейнитъ хайдушки спомени, нейнитъ промишлени предприятия и нейнитъ образователни стремежи, налага печата си върху една възприемчива душа, както това се долава и при писателъ като Любенъ Каравеловъ или Иванъ Вазовъ, при мъже на юнашкия подвигъ като Георги Мамарчевъ или Василъ Левски и при духовни водачи отъ типа на Неофитъ Бозвели или Екзархъ Йосифъ, — все издигнати личности, възпитани и добили съзнание за дългъ си въ обществото на своитъ събудени и енергични съграждани. По тая точка е излишно да се настоява повече, следъ всичко, което знаемъ отъ биографията на значителнитъ наши възрожденци. Трѣбвало би да добавимъ още и семейната срѣда, за да ни стане още по-поятна нравствената природа на нашия герой. Като Гюте, той би могълъ да каже, че на баща си дължи всичко волево и интелектуално, а на майка си — хумора и поетическата си жилка. Даскалъ Ботйовъ е билъ прочутъ за времето си педагогъ, строгъ къмъ себе си и къмъ другитъ, и нѣщо отъ неговия твърдъ и силенъ характеръ, отъ неговото буйно крас-

тоинство и свѣтлиятъ погледъ върху живота взематъ връхъ дори при най-страшни изпитания презъ време на емигрантството, дори при една отчаяна борба за съществуване.

Чуждитъ влияния, оплодотворили домашнитъ културни начески и опредѣлили прозвенитъ рано литературни влѣчения, ни отвеждатъ главно къмъ Русия, гдето Ботйовъ идва да продължи образованието си презъ единъ периодъ на необикновенъ духовенъ кипенеж. Като ученикъ въ Одеса той се увлича отъ поезията на Пушкина, Лермонтова и Некрасова, съ всичко скептично или угнетено на възгледи и настроения, съ всичко безпоощадно на бичуването на пороци и назадни-чавостъ, съ всичката въра въ победата на правдата и въ освобождението на потиснатитъ. Едновременно съ това той разширява умствения си хоризонтъ чрезъ критическитъ статии и публицистиката на Бѣлински, Чернишевски, Добролюбова и Писарева, или чрезъ идеитъ на нѣкои утописти отъ Западъ, които правятъ школа и въ Русия. По-късно той се приобщава и къмъ смѣла емигрантската мисль на Бакунина, която говори тъй мощно на племенина му духъ и на страстьта му за дѣла. И отъ Бакунина, поклонника на социалната революция, изжилъ въ „Революционенъ катехизисъ“ своитъ идеи за политическо, социално и икономическо равенство, както и отъ Нечаева, човѣка съ непотушима енергия, готовъ на всички

рискове и жертви, той усвоява народническия позивъ къмъ руската младежъ: „Млади приятели, напуснете по-скоро свѣта, осъдени да гинете, тѣзи университети, академии и училища, отъ гдето ви гонятъ и гдето всѣкога ще ви откъсватъ отъ своя народъ. Идете при народа! Тамъ е вашето поле, вашиятъ животъ, вашата наука“. Въ Калюферъ и въ Ромъния Ботйовъ изпитва обаянието и на двамата българи, теоретици на бунта срещу насилиято и оракули за поколѣнието си: Георги Раковски и Любенъ Каравеловъ. Хайдушкитъ епосъ на първия, именно четениятъ съ възторгъ отъ всички патриоти „Горски пѣтници“, и лириката на втория, крайно тенденциозна въ своята гражданска скръбъ и въ своитъ сатирически изобличения, сж будили, въпрѣки тромата си форма, най-силно романтично-народнически копнения у даровития калюферецъ, почувствувалъ вече пристѣпа на поетическитъ си инстинктъ. И той ще подхване ония теми и настроения, за да имъ наложи своя личенъ отпечатъкъ; за да прояви въ стиха единъ рѣдъкъ усѣтъ за художествената форма. Още първитъ му опити издаватъ горещъ темпераментъ и сигурна власт надъ езика, който го дълбятъ съ дълбока пропастъ отъ поетическитъ усилия на всички съвременници, дори когато тѣ притежаватъ известенъ талантъ. Въ тая посока въздействува най-благоотворно върху него и народната пѣсенъ, слушана въ детинство и четена въ печатанитъ сборници. Било любовната и елегичната пѣсенъ, било хайдушкитъ поеми и баладитъ или нувелистичнитъ пѣсни, съ тѣхната непосредствена емоционална струя, тѣхната естествена ритмика и тѣхнитъ реалистични или фантастични видения, пленяватъ Ботйовъ като гласъ на народната душа и открояване на наивния колективенъ гений.

Така, при една разнообразна школа, въ която се кръстосватъ и най-индивидуални естетически изисквания и типични похвати на анонимното народно творчество, се достига до едно художествено пояснение, което е и лично и народно въ най-добрия смисълъ. Така Ботйовъ ни поразява съ една зрѣлост на таланта си, втори примѣръ за която — съ тая чудна бързина на най-добритъ постижения — не дава никой български поетъ. И ако все пакъ у него сж на лице слабости въ техниката и грубости въ езика, причината за сж не въ нѣкаво безсилие за тѣхното отстраняване, колкото въ тежкитъ условия за поетическа работа и въ публицистическия насоки на писателя. Никого този човѣкъ на силнитъ усѣщания и на смѣлитъ решения нѣма за по дълго дни и часове на спокойствие, за да обсъжда грижливо своитъ поетически идеи. При остротата на изживяванията и възбуждението на журналиста и агитатора ние сме по-скоро изненадани и отъ това съвършенство на спонтаннитъ поетически избухвания.

Ботйовъ остава поетъ на младостъ, която се вълнува отъ възвишени идеали, поетъ на върата въ успѣха на вѣчно-човѣшкитъ начала въ живота и поетъ на борбата, която трѣбва да въздигне народа ни до културна зрѣлост и до самостоятелна роля въ историята.

Проф. М. Арnaudовъ

Димо Сяровъ

На гости у баба Вида

Бабинитъ Видини кули въ Видинъ сж единствения запазенъ почти непожгнатъ у насъ срѣдновековенъ замъкъ. Бродя изъ неговитъ пoдeмия, дворове и кули и не мога да се отърва отъ заседналата въ главата ми мисль, че това е действително двореца на злочестия ни, плененъ отъ турцитъ, царъ Срацимиръ. Въ Видинъ нѣма други останки отъ дворци. Една отъ кулитъ още се нарича „Срацимирова кула“. Неговиятъ баща Иванъ-Александъръ премного обичалъ еврейката Теодора. Нейниятъ синъ Иванъ-Шишманъ трѣбвало да наследя престола въ Търново. Първородниятъ си синъ Срацимиръ той пратилъ да управлява видинскитъ блатъ. Но царствениятъ изгнанникъ не преклонилъ глава. Той сжскалъ съ Търново и съ право самъ се провъз-

гласилъ за „Иоанъ-Срацимиръ, царь българомъ“. И днесъ показватъ въ кулитъ огнищата, на които той е топилъ среброто за своитъ грошове. Въ една обширна зала тъмно предание твърди, че била неговата дворцова църква, въпрѣки че близко до замъка има запазена до днешни дни още две църкви отъ нашето срѣдновековие. На една отъ кулитъ показватъ и гредата, на която сж бесили престъжниците. Тѣхнитъ трупове били хвърляни въ пълнитъ съ просо подземя на кулата. Простото имало чудното свойство да убива мизантропа на разлагащитъ се трупове. И днесъ изъ разчопленитъ пукнатини на тази „просена“ кула продължаватъ да бликатъ ручейчета отъ зловещото просо. Не е известно, каква частъ отъ двореца си е изградилъ самъ Срацимиръ, но безразборно вграденитъ въ стѣнитъ на кулитъ надписи и орнаменти говорятъ, че тукъ е имало постройкитъ още отъ римски времена.

Въ турско време въ замъка сж се съхранявали цѣли сандѣци съ ризници, шлемове, щитове, боздугани и копия. Презъ смѣтнитъ дни на освобождението ни много отъ тѣхъ сж били разграбени и измѣкнати въ чужбина.

Все пакъ една малка частъ е била спасена. Тя била пратена въ София за украса на новия дворецъ на князь Александъръ. Отъ дървениятъ защитни машини на замъка сж останали само купичка каменни топци — срѣдновековнитъ гранати. Но и тѣ се разпльватъ лекомислено. А въ замъка „Карловъ камъкъ“ до Прага тѣзи гранати се пазятъ грижливо като сжлѣпъ спомени.

Въ видинския музей се пазятъ и два надгробни паметници на Шишманови отъ срѣдната на миналия вѣкъ. Твърди се, че тѣзи „Шишмановци“ сж далечно поколѣние на останалия въ Търново братъ на Срацимиръ Иванъ-Шишманъ. Известно е, че при нахлуването на турцитъ въ България нѣкои негови роднини сж избѣгали презъ Вратца въ Видинъ.

Днешната външна крепостна стена на Видинъ е построена отъ турския управителъ Пазвантооглу. Къмъ дунавския брѣгъ тя е изцѣло запазена. Пазвантооглу е построилъ въ паметъ на баща си и джамия, която е бележитъ. Отъ всички джамии въ свѣта, само тя има надъ покрива и викалото си вмѣсто полу-сѣщъ — сърдце. Доброто сърдце на сѣмъ Пазвантооглу. Той е по-

гребанъ извънъ крепостта. Върху надгробния му камъкъ е изрично подчертано: „Вземете примѣръ отъ мене, който има властъ въ рѣцетъ си, да прави добро на хората“.

Вратата, кеппенитъ и таванитъ на джамията сж интересни рѣзбарски творения въ чистъ български стилъ. Вѣроятно работени отъ българи рѣзбари. Въ двора на джамията е построена каменната библиотека на Пазвантооглу. Много отъ книгитъ въ нея били вече прибрани въ Народната библиотека. При все това има още доста старотурски ръкописи и печатни корани.

Точно срещу джамията на Пазвантооглу е мавзолеятъ на другъ духовенъ благородникъ — нашия екзархъ Антимъ първи. Въ горното помѣщение на мавзолея посрѣща гоститъ неговата бронзова статуя, работена отъ Дудуловъ. Седналъ непринудено върху владишкитъ си тронъ дѣдо Антимъ тихо се усмихва:

— Благодаря ви, че сте дошли да посетите гроба ми. Той е простъ ковчегъ отъ черъ камъкъ сложенъ въ подземие. Слѣзте по тѣсната стълбичка при него, запалете свѣщичка и се прекръстете. Богъ отреди да умра

въ Видинъ, но нѣкога азъ мечтаехъ да ме обесятъ на вратата на екзархията въ Цариградъ, тѣ дано се освободи България. Нѣмахъ тозъ късметъ. Все пакъ азъ помогнахъ на народа си.

Въ катедралата на Видинъ има рисувана на стѣната голъма интересна картина. Тя е въдохновено хрумване на художника Желѣзковъ. Сжщиятъ, който преди нѣколко години падна и се пребъ отъ скелета на църквата въ Клисурския манастиръ. Картината представява, какъ нашитъ будители Раковски, Ботевъ, Левски, Хаджи Димитъръ и Караджата, облъчени въ доспѣхитъ на нѣкогашнитъ ни болари поднасятъ въ златни ковчези дарове на най-великия измежду тѣхъ светецъ Иванъ Рилски. Предъ него Отецъ Паисий, който бърза да падне на колѣне предъ великия светецъ. Задъ тѣхъ леко обрoнъ глава крачи дълбоко замисленъ Тодоръ Александровъ. Свети Иванъ Рилски се е навелъ надъ дошлитъ да го дарятъ и ги благославя. Въ дѣното се тъмнятъ непроходимитъ гори на „Царевъ връхъ“. Само надъ главата на свети Иванъ има свѣтълъ кръгъ. Но и безъ свѣтли кръгове всички върху картината сж светци. Възлюбени до болка светци!

ДИМИТЪРЪ БОЯДЖИЕВЪ И НЕГОВОТО САМОУБИЙСТВО

Един млад живот изпълнен с горести. Няколко стихотворения пръснати из разни вестници и списания. Един куршум. И сътова се помни Димитър Бояджиев, който се роди и пламна през една нощ и така изчезна с идването на сутринта. Действително живота на Бояджиева представлява една нощ, тъмна нощ, нощ без начало и край и която нощ нѣмаше да свърши, ако не бѣше злокобния куршумъ, изпратенъ отъ собствената му ръка.

Димитър Йовчевъ Бояджиев е роденъ въ Пазарджикъ презъ 1880 година. Израстълъ подъ безоблачното небе и сръдъ златнитѣ нива на Пазарджикъ, между които лжкатуши Марича и по които се лѣе пѣсенята на непосилния трудъ. Димитъръ Бояджиевъ изви снага като младо пролѣтно цвѣте. Живота обаче открива Бояджиевъ твърдо младъ въ София, по-късно и въ Марсилия (Франция), като секретаръ на българския консулъ тамъ. Но срещна ли Бояджиевъ своето щастие. Положително не. Безличното и подлостта на околната сръда засѣгнаха смъртно неговата искренност и чистота. Той се отчайва и идва онзи страшенъ и трагиченъ моментъ на 1911 г., когато едва 31 годишенъ се самоубива.

Отъ тогава изминаха вече 32 години. И всѣки все още различно тълкува причината за неговото самоубийство. За едни се крие въ безнадеежната му любовъ. За други въ силно развитото му самочувствие. За трети въ нѣкаква жена. Ние обаче ще се постареемъ да направимъ единъ краткъ анализъ на творчеството, по което ще сѣдмимъ както за самия него, така и за живота му, защото поезията на единъ искренъ лирикъ, какъвто е Бояджиевъ, е най-вѣрния сеизмографъ за неговитѣ чувства, бѣнове и мисли.

Димитъръ Бояджиевъ е билъ въ началото оптимистъ. Безъ да има строго опредѣлена идеология и начертанъ път, той е желалъ да дойде по-щастливъ животъ за нашия народъ, смѣтайки това щастие да се изгради на базата на справедливостта и добротата.

Ще дойде денъ на свѣтли тържества, ще дойде денъ — и нашитѣ божества на правда и на благост — божествата ще зацаруватъ въ нашия беденъ край. (Ще дойде денъ)

Бояджиевъ, обаче, не е познавалъ добре реалността, въ която вилѣятъ покрай хубавитѣ качества и хиляди недъзи и пороци. Той не е знаелъ това и е мислилъ, че хората сж по-добри, такива, каквито неговия детски споменъ ги е запомнилъ — хората на неспирния селски трудъ около бръговетъ на Марича. Но уви! Жестокостта, подлостта и интригата, за които Бояджиевъ не бѣше мислилъ, засѣгнаха до смърти неговото топло любящо сръдце. Отъ този моментъ вече Бояджиевъ замечтава за своето лично щастие. И пѣснитѣ му се обръщатъ въ химни на любимата жена. Но и въ тази областъ претърпява ново крушение, причинено отъ капризната женска суетностъ. Въпрѣки това, той не презира жената, а се отнася къмъ нея съ своиствената си сръдечностъ, и закърмена съ дълбока и мрачна мъжа:

...може би въ безплодната лѣжа на думитѣ, тъй бледни, тъй изтрити, ти нѣма да откриешъ, о жена, какъ азъ те любя съ мойта тъмнина. (Съ дълбока нѣжностъ)

Димитъръ Бояджиевъ

Но той си остава неразбранъ. Неговитѣ най-искрени пориви сж отминати съ надменностъ и насмѣшка. Скрѣбта му става все по-силна и безнадеждна. Но той прави опитъ да забрави обидата и си спомня за Люсиенъ, онази, която нѣкога е обичалъ въ Франция и която може би единствена го е обичала. При този споменъ той ѣ посвещава стихотворението „Писмо“, което е едно отъ най-хубавитѣ въ нашата литература. Колко мъжа и колко нѣжностъ има въ това писмо: „Все така съмъ тѣженъ, Люсиенъ,“ или:

Съ буденъ погледъ сръщамъ съзрелъ небосводъ утротъ съ болка тапа. Колко те обичамъ Люсиенъ! Колко съмъ злочестъ другарко скѣпа!

Сега е вече последния моментъ, въ който Бояджиевъ прави опитъ да навлѣзе наново въ житейската борба, но е вече много уморенъ. Хорското безразлично убива и последното негово желание за животъ:

И когато стигне въ моя частъ уреченъ гнѣвната разплата, кой ръка ще вдигне близъкъ и сръдеченъ да ми спре ржката? (Вечеренъ трепетъ)

Никой обаче не се намѣри. Бояджиевъ се самоуби и занесе съ себе си една голяма мъжа, причинена му отъ хората. Отъ всичко до тукъ ни става ясно, че причината за самоубийството на Бояджиева се крие въ безразличието, жестокостта и подлостта на хората.

Да се каже, че единствената причина за неговото самоубийство е жена, е пресилено и неистинно. Жена може да е подсилила неговата мъжа.

Трѣбва обаче да съжаляваме за ранната смъртъ на този даровитъ поетъ, който можеше още много да даде и да обогати родната лирика съ рѣдки бисери. Но и малкото литературно наследство, което ни остави, му опредѣля едно мѣсто, което и до днесъ си остава незаето. Той се намира нѣкъде между Пѣю Яворовъ и Димчо Дебеляновъ и допринесе много за развоа на нашата поезия, носейки въ себе си нѣщо отъ Яворовата чувствителностъ и Димчовата сръдечностъ.

Живота и дѣлото на Димитъръ Бояджиева могатъ да ни научатъ на много нѣща. Ние трѣбва да се боримъ съ жестоката действителностъ и хорскитѣ пороци, които го погубиха. А сжшо така трѣбва да имаме крепки и ударни сръдца, преизпълнени съ любовъ къмъ народа и вѣра въ бъдещето.

Борисъ Кърджиевъ

За героичната книга

Книгата е оная омайна, чудодѣйна свѣтлина, каквато не излъчва никое слънце въ всемира. Тя прокужда не само мрака на невежеството, но буди и възвисява човѣшкиятъ духъ по всепо-бедниятъ пътъ на прогреса. Тя храни душата съ познания, укрепява волята у човѣка и нравствено го възвисява. Тя изпълва съ радостъ само онзи, който е изпиталъ нейната неотразима сила, за да стане неинъ всегдашенъ пленникъ. Само който не е изпиталъ магическото ѣ въздействието и не се е оставилъ доброволно да се понесе надъ свѣта на мощнитѣ ѣ криле, той не е позналъ какво е онова сладко чувство що се изпитва при всѣка прелестна страница. Той нито ще изпита щастieto и гордостта, че се е родилъ човѣкъ. И наистина, ти напуща си живѣлъ на този свѣтъ, не си позналъ глѣбинитѣ на живота, нито висинитѣ на мисълта, не си изпиталъ тукъ на земята най-възвисяшеното чувство, ако не си билъ истински поклонникъ на хубавата смислена и вѣрно отражаваща живота съ героични чувства книга.

Ала покрай книгата съ нравствени ценности има още и лоша книга, която трови човѣшкиятъ духъ и принизява неговитѣ хубави пориви. Тя е зловредна и го свлича до калѣта, както алкохола и хазарта. Тя има ярка, крещяща външностъ и е изложена за проданъ на улицата, както всѣко евтино и мимолетно удоволствие. Нейната целъ е печалбата, обирание на грѣшнитѣ левчета на читателя.

Лошото е тамъ, че тя се търси и чете жадно отъ младия и

безкритиченъ читателъ. И опустошава младата душа — приучва я къмъ лоши действия, запознава я съ порочитѣ и съ извратеноститѣ човѣшки. Познанията ѣ за живота сж съмнителни и сж вредни, (тя впрочемъ изкористява истината, изопачава живота, угнетява и помрачава мисълта). Тогава може ли да се очаква тя да възпитава въ високи добродетели, каквото е предназначението на книгата, въобще.

Колко огромна и неизмѣрима е вредата на лошата книга.

Въ такъвъ случай не се ли налага дългъ на всѣки родителъ и възпитателъ да прояви осторожностъ по отношение на книгата, която ще чете неговиятъ потомецъ. Ето единъ въпросъ на въпроситѣ, жизненъ като многото въпроси, които извиква днешното сѣдбовно време. Защото всѣко нехайство по отношение на книгата, която чете нашето дете, е престѣпно. Нали тя е която отрано го запознава съ хубавата родна речъ и го закърмява съ здрава любовъ къмъ родината. Тогава до ржцетъ на младия и любознателенъ читателъ да отива само безупречна и въодушевяваща книга. Книга що буди прекрасни чувства и дава огромна радостъ. Книга що създава творци и герои въ живота. Каква нужда днесъ се чувствува отъ героичната книга, пълна съ бодростъ и мъжественостъ.

Тази именно книга ще въоръжи детето съ граждански добродетели, ще изработи въ него жестъ къмъ красотата, както и критически подходъ, за да стане и той утре полезенъ гражданинъ и вискателенъ читателъ.

Вестимиръ Горунувъ

КНИГАТА РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ

Безъ книгата човѣшката мисль е като птица безъ криле. Безъ книгата човѣшката мисль е нетрайна, безпомощна и слаба. Книгата я задържа, пази, предава на бѣднитѣ поколения. Книгата я прави мощна и крилата.

Кратко и правилно опредѣля Херценъ ролята на книгата: „Книгата е програма на бѣднето“. Ние бихме добавили, че тя е и мощно сръдство за осъществяването на тая програма. Достатъченъ е само примѣрътъ съ „История славяно-българска“ — тая малка книжка, която извърши она голяма преработка въ умоветѣ, подготви сръдцата на българитѣ и тикна тѣхната воля изъ пѣтината на борбата за свобода и независимостъ.

Това е книга — боецъ, която воюва наравно съ човѣка. Това е книга — герой, която подпомага човѣка въ неговия свѣтъ устремъ за по-щастливъ животъ.

И днесъ нѣма по-симпатична дружба отъ тая дружба между човѣка и книгата и нѣма по-здраво културно единство отъ това единство. Самобитенъ и гениаленъ изразъ на това единство нашиятъ народъ намѣри въ лицето на народното ни читалище. Основната и велика задача на читалището е тая именно — да сприятели народа съ книгата.

Днесъ обаче много културни блага сж застрашени. Въ опасностъ е и книгата — главниятъ опоренъ пунктъ и защитникъ на културата. Нѣкои даже се помъчиха въ тая криза да съзратъ и нейната гибелъ. Въ всичко това се крие доза отъ истина, но не и цѣлата истина, защото, книгата не е животно, но безъ книгата животътъ би билъ мъртъвъ.

И ние виждаме, че тя твърдо отстоява срещу пристѣпнитѣ на разрушението. Може-бе количествено тя да слабѣе, по качествено расте и заяква. Днесъ не се четатъ нѣколкото минитѣ и многословни книги, а книгитѣ, които сж близо до хората и живота — правдивитѣ и честни книги, отъ които черпимъ правилни научни и художествени знания.

Ето примѣръ у насъ напоследъкъ се издаватъ и преиздаватъ не само произведенията на класикитѣ на нашата художествена и научна мисль, но и историята на националната ни култура въобще, история на литературата, история на театъра, история на музиката и пр. Това натрупуване на културни факти отъ единъ и сжщи разредъ не е случайно. Днесъ, когато ние така жадно се стремимъ къмъ бѣднето, въ сжщото време още по-жадно търсимъ опора въ нашето културно минало и въ нашата родна книга. За насъ тя става въ тия неспокойни времена, мощно и изпитано сръдство за опознаването на миналото, за ориентирването въ днешната сложна действителностъ и за завоюването на свѣтлото бъдеще.

Ето кое ни кара да вѣрваме твърдо, че родната ни книга — опорниятъ пунктъ на нашата родна култура не болѣе, а заяква, не умира, а расте.

Н. Д. Поповъ

Книгописъ

Получиха се въ редакцията следнитѣ нови книги:

Георги Константиновъ: Стара българска литература, отъ Св. св. Кирилъ и Методий до Паисий Хилендарски, София, 1943, ц. 50 лв. Издава Хемусъ.

Георги Константиновъ: Нова българска литература, отъ Паисий Хилендарски до наши дни, София, 1943, ц. 140 лв. Издава Хемусъ.

Ернст Вихертъ: Майорката, романъ преведе Цвѣтана Малжарова, подъ редакцията на Нѣмския наученъ институтъ въ София, 1943, ц. 60 лв. Издава Хемусъ.

Стефанъ Каракастовъ: Вукъ Караджичъ и българската народна пѣсенъ, София, 1943, ц. 50 лв. Издава Новъ свѣтъ.

А. Поликаръ: Произходъ и строежъ на вселената и съвременната атомистика, 1943, ц. 120 лв. Издава Новъ свѣтъ.

Силиянъ Чилингировъ: Хаджи Минчо, пиеса въ петъ действия, София, 1943, ц. 30 лв. Издава Добромиръ Чилингировъ.

Силиянъ Чилингировъ: Митхадъ Паша и земеделскитѣ каси, съ предговоръ отъ Ст. Фетваджиевъ, София, 1943, ц. 30 лв. Издава Добромиръ Чилингировъ.

Досю П. Койчевъ: Край Охридъ синъ, пѣтни бележки и впечатления, София, 1943, ц. 50 лв. Издава Добромиръ Чилингировъ.

Иванъ Савовъ: Копачъ, повестъ, София, 1943, ц. 30 лв.

Зигридъ Ундсетъ: Вѣнецътъ, първа частъ отъ трилогията Кристинъ Лаврансдотеръ, преведа Румена Д-ръ Христова, год. VII, кн. 10 на Библиотека Златни зърна, София, редакторъ-стопанинъ Славчо Атанасовъ.

Иванъ Пастуховъ: Българска история, предисторическо време, древностъ, сръдновѣковие, София, 1943, ц. 200 лв. Издава Хемусъ.

Ст. Ц. Даскаловъ: Доброволче, разказъ за деца и юноши. София, 1943, ц. 70 лв. Издава Хемусъ.

Людмилъ Стояновъ: Бенковски, романъ за единъ животъ, София, 1943, ц. 70 лв. Издава Новъ свѣтъ.

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО ХЕМУСЪ А. Д. - СОФИЯ

ДИРЕКЦИЯ — ГУРКО 11, ТЕЛ. 2-22-94

Отдѣлъ продажби на дребно — ул. Солунъ, тел. 2-45-17

КНИГИ НА НАШИТѢ БУДИТЕЛИ И ВЪЗРОЖДЕНЦИ

	ЛЕВА
Славяно-българска история	30
Рибенъ букваръ	25
Мати България	30
Неофитъ Рилски — проф. М. Арнаудовъ	35
К. Фотиновъ — Съчинения	25
Предвестникъ на Горския пѣтникъ	15
Горски пѣтникъ	30
Г. С. Раковски — Съчинения	25
Д. Чинтуловъ — Избрани творения	15
Р. Жинзифовъ — Избрани творения	25
Гр. С. Пърличевъ — Избрани съчинения	30
Райна българска царкина	25
Побългарени разкази	8
Бр. Миладинови — Съчинения	20
Д-ръ Ив. Богоровъ — Избрани съчинения	35
Предсвоб. периодиченъ печатъ	40
Борба за книжовенъ езикъ и правописъ	40
Моето пѣтуване по Ст. планина	35
Д. Войничковъ — Избрани съчинения	30
Български пѣтеписи	30
В. Е. Априловъ — Извадки отъ съчиненията му и писма	18
Паисий Хилендарски — проф. М. Арнаудовъ	15
Първи възрожденци отъ П. Диневъ	35
Д-ръ Ив. Дуйчевъ — Изъ старата българска литература (паметници) кн. I.	50
Стара българска литература — Г. Константиновъ	50

Платете абонамента си! Нашата пощенска чекова смѣтка има № 7941.

ДВУБОЙ, стихосбирка отъ Константинъ Гиндевъ, София, цена 30 лв. стр. 80, издание на Вестникъ на жената.

„Младитѣ ни поети сж много“, казватъ всички, но истинскитѣ млади поети се броятъ на прѣсти, затова всѣка нова сбирка на младъ поетъ срещамъ съ радостъ, съ възторгъ и съ надежда. Защото всѣка сбирка стихове разкрива възможноститѣ на младия поетъ, говори за неговия животъ и мирътъ, който авторътъ е решилъ да ни открие и да ни покаже творческия си пътъ.

Надеждата и очакванията по отношение на младия поетъ Константинъ Гиндевъ и стихосбирката му „Двубой“ се оправдаватъ.

Стиховетѣ на младия поетъ сж написани съ топло, искрено чувство. И то убедително, сръдечно, а не съ поза, съ маниерничене. На лице сж даннитѣ на влияние, но то е външно, още повече, че поетътъ никакъ не съчинителствува, а твори подъ напора на непосредно бликнали чувства.

К. Гиндевъ, както всѣки човѣкъ въ своята цвѣтна младостъ, нѣ да въ любовта, любовъ той дава пълненъ

изразъ на своята младежка възторжена любовъ. Тамъ стиховетѣ сж особено звучни, тѣ звѣнѣтъ съ пулса на младото поетово сръдце. Следъ циклитѣ „Завръщане въ Добруджа“ и „Родина“, стиховетѣ „Любовъ“ сж най-хубавитѣ въ стихосбирката:

Азъ знамъ, сръдце, ще дойде денъ когато ще те залѣй потокъ отъ свѣтлина! И ти ще бѣдешъ много по-богато отъ малката и хубава жена. . .

Образътъ на Родината — Добруджа заема голѣмъ дѣлъ въ стиховетѣ на К. Гиндевъ. Чувствата сж искрени, възторгътъ отъ свободата въ златнитѣ полета на безбръжна Добруджа, изразнитѣ сръдства сполучени и свежи. Профилътъ на поета е ясно опредѣленъ. Той остава да ни покаже пътя на своето понататѣшно творческо развитие. Не му липсватъ всички предпоставки да стане единъ добъръ поетъ на българската земя.

Стихотворенията „Завръщане“, „Родина“ и „Земя, земя“ ни разкриватъ пътя на поета К. Гиндевъ, отъ който той трѣбва да изхожда за възхода на своето творчество.

Димитъръ Добревъ

КРИТИКА

СТРЪМЕНЪ ПЪТЪ, романъ отъ Ненчо Илиевъ, София, цена 60 лв. стр. 212, издание на Хемусъ.

Писателътъ Ненчо Илиевъ, хумориста Сириусъ, е известенъ на читателитѣ съ своитѣ сборници разкази, повести, съ прекрасно написанитѣ биографии на Н. В. Царъ Борисъ III, Н. В. Царица Йоанна, Бенито Мусолини, чието дѣло познава напълно отъ дългото си пребиваване въ Италия, страната на пѣсенята и любовта. Съ новия си романъ „Стръменъ пътъ“, издание на книгоиздателство „Хемусъ“ прави отклонени отъ общата насока на днешната белетристика у насъ, която въ своето по-едро и по-значително дѣло се развива предимно подъ знака на националния селски битъ. И постига значителенъ успѣхъ като ни разкрива на широкъ фонъ трагедията на пѣвицата Дарина Кършкова, въ водовъртежа на градския животъ въ Италия: писателътъ ни дава чисто художествено възсъздаване на единъ животъ, който гори съ шеметния темпъ на голѣмия градъ на Италия и жаждата да развие своитѣ

пѣвчески способности. Пътътъ, тъй труденъ и шеметенъ надъ пропасти къмъ издигане на единъ жрець на изкуството, е описанъ съ майсторство, а, може би, най-добре отъ всички опити до сега.

Ето една книга, която е почти безупречна въ изпълнението си като художествена творба. Постройката на цѣлото, хармоничностъ по отношение на отдѣлнитѣ части, стегнатостъ въ изложението, липсата на ненуждни и досадни отклонения отъ главната линия, тъй опасни за романиститѣ, пълно обрисване на характеритѣ и чистъ езикъ — всички тѣзи качества на писателя Ненчо Илиевъ сж безспорни, подчертани въ романа „Стръменъ пътъ“. А всичко това сведочи за вѣренъ художественъ усѣтъ, за мърка и умение у писателя, което сръщахме и въ по-раншитѣ му творби. Но вънъ отъ тия данни на архитектъ, Н. Илиевъ притежава и дарованието да изпълни съ успѣхъ една художествена идея — съ простотата и естественоста въ сръдствата, които сж първото условие, за да се спечели смѣтцето на читателътъ и за да му се въздействува.

ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ

Двуседмичник за литература, изкуство, наука и обществен живот

Всичко да се изпраща на адрес: ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ, ул. Оборище, 6 — Варна. Суми чрез пощенска чекова сметка 7941 брой 2 лева

Г. КАРАСЛАВОВ ПОЛУЧИ ЛИТЕРАТУРНАТА НАГРАДА „В. ДЕРВЕНТСКА Д-РЪ Т. МИХАЙЛОВА“ ЗА РОМАНА „СНАХА“

Присъждането на премията „Веселина Дервентска д-ръ Т. Михайлова“ на Георги Караславов за романа му „Снаха“ се приема без оспорвания от всички србди.

От всички се подчертават безспорните доказателства на Г. Караславов в неговото творческо дѣло като писател с богато дарование. Опрѣл своето мировъзрение, изградил своитѣ здрави принципи на изкуството, писателът от творба въ творба ни убеждава със своето углѣбяване и зрѣене.

Г. Караславов започна с разказа, въ който ни разкри социално чувствителната душа на голѣмия писател, който ще оплоди душитѣ. Още първитѣ му опити очертаха пѣтя и литературния облик на писателя, който вижда и люби всичко въ живота. Колкото повече навлизаше въ литературата, съ своята здрава природа, толкова по-широко ни разгъна съ майсторство живота на тѣзи, които се раждат и умиратъ съ любовъ къмъ земята и труда.

Г. Караславов разбрал значението си като писател, призванъ да разреши важни задачи въ нашата художествена литература, тури основата на романа, въ който да бъде изобразенъ създаващият се селски битъ у насъ въ духа на времето. И както въ романа „Татулъ“, така и въ „Снаха“ писателът се утвърди като искренъ представи-

тель на художествения реализъмъ, посрѣдствомъ който утвърждава новия селски битъ у насъ.

Стихията на българския селянинъ за земя е главната линия въ романа „Снаха“ — живота на едно семейство отъ село, въ което както навѣкжде жажда за земя, гладътъ и страстьта за парче земя, раздрусва изъ основни отношенията между семейството и взема човѣшки жертви.

* * *

Литературната награда „Веселина Дервентска д-ръ Т. Михайлова“ се учреди презъ 1937 г. отъ съпруга и двамата сина на починалата Веселина Дервентска д-ръ Михайлова, съпруга на известния столичен адвокатъ д-ръ Т. Михайловъ. Покойната е проявявала живъ интересъ къмъ българската литература.

Първъ лауреатъ на тази награда е покойния Йорданъ Йовковъ. На следната година наградата бѣ дадена на Емилъ Кораловъ, а следъ това на Димитъръ Талевъ и сега се дава на Георги Караславовъ.

Жури на наградата бѣха литературнитѣ критици Владимиръ Василевъ, Йорданъ Бадевъ и Георги Константиновъ. Наградата, която е отредена на Караславовъ, се дава при пълното единодушие на журито, което има задъ себе си и пълното единодушие на литературнитѣ среди по отношение качествата и достоинствата на наградения романъ.

ЕДУАРДЪ ГРИГЪ

по случай 100 години отъ рождението на голѣмия норвежки компонистъ

Ако днесъ понятието северна музика е достъпно, и ако грандиознитѣ произведения на финландецъ Жанъ Сибелиусъ допринасятъ за това съ своята откровенност и дълбочина, то финното, ясно изкуство на Едуардъ Григъ е допринесло сравнително най-много за славата на северната музика.

Роденъ презъ 1843 г. въ Бергенъ, Григъ умира въ родния си градъ въ 1907 г. Следъ музикалното обучение, което майката на Григъ започва отъ неговата шеста година, изпращатъ талантливият момък, когато той е 16 годишенъ, въ Германия, за да учи въ Лайпцигската консерватория, която се слави съ ученицитѣ си Шуманъ и Шопенъ. Григъ възнамерява да върви по пѣтя на двамата голѣми музиканти, обаче още въ самото начало той проявява собствена индивидуалност и чувство за богатствата на народнитѣ пѣсни и танци отъ неговата родина. Григъ остава вѣренъ на своята народна музика презъ цѣлото си творчество. Едно щастие въ живота на Григъ е, че той се оженва за Нина Хагерупъ, съ която той е роднина, тъй като тя става най-добрата изпълнителка на неговитѣ пѣсни, а това е и една причина, той да напише толкова хубавитѣ си солови пѣсни. Музикантъ съ финна чувствителност и крехко здраве, Григъ се явява на естрадата въ Осло, като пианистъ, диригентъ на филхармонията и хоровъ ръководител отъ голѣмъ стилъ.

Едно лично приятелство съ Бьорнсонъ подтикна Григъ да напише музика за Ибсеновия Пе-

ръ Гинтъ, която създава най-голѣма слава на компониста. Той не използва въ творчеството си голѣмата форма на симфонията, тъй като му липсва вътрешно влѣчение, а преди всичко сила и здраве.

Григъ прослави норвежката пѣсень по цѣлъ свѣтъ, пресъздавайки я чрезъ своя вътрешенъ миръ, съ което я направя достъпна за всички.

Григъ живѣе и твори въ една епоха, която е наследила голѣмото богатство на музикалнитѣ гении отъ 19 вѣкъ и въ която талантливи последователи продължаватъ тѣхния пѣкъ. Въпрѣки това, Григъ твори изкуство на почвата на своята родна музика и въ атмосферата на шже-ствуващата вече германска музикална култура. И колкото по-дълбоко е вкоренено едно такова национално творчество, толкова по-голѣмо е неговото международно значение. Едно такова отношение къмъ творчеството би довело до разцѣвяване на музиката въ Европа, имащо въ основата си постиженията на отдѣлнитѣ европейски нации. Ние трѣбва да бждемъ благодарни, че Григъ не съзнателно е вършилъ това и така днесъ голѣмият майсторъ става единъ примѣръ за осъществяването на тази идея, а че това е така ни говори обстоятелството, че всѣки отдѣленъ народъ въ Европа може да се обърне къмъ него и каже: „Той е толкова близу до насъ, той е и нашъ!“

Грета Деглау

Печ. „Добруджа“ — Варна

Втората изложба на художниците отъ Македония

Домътъ на изкуствата и печата въ Скопие и тази година устрой обща изложба на художниците отъ Македония, която бѣ открита на 7 априлъ, по случай две години отъ освобождението на града. Изложбата бѣ открита съ слово отъ председателя на дома г. Стоилъ Стоиловъ, директоръ на Народния театръ въ Скопие. На откриването присъствуваха много официални лица начело съ областния директоръ г. Д. Раевъ, архимандритъ Стефанъ, кмета на града г. С. Китинчевъ и много видни граждани и поклонници на изкуството на художниците — изложители.

На изложбата бѣха представени 13 души художници съ живопись, декорация, графика и скулптура. Видимо внимание обърна младия художникъ

Дим. Тодоровъ Болень ми лежи

Здр. Блажевъ

Жътва е сега...

Миле попъ Йордановъ

Здравко Блажевъ, който показва явенъ напредѣкъ въ своето изкуство. Неговият пейзажъ е свежъ и финъ. Това се вижда най-добре въ картината „Жътва е сега...“. Пластичното изкуство въ изложбата е представено отъ прилепчанецътъ Димитъръ Тодоровъ, който сжщо много обещава. Скулптората „Болень ми лежи Миле попъ Йорда-

новъ“ е една сполучлива композиция съ благородна тема.

Изложбата имаше видимо мораленъ и материаленъ успѣхъ. Бѣха откупени картини отъ художниците Димитъръ Тодоровъ, Тома Владимировъ, Здравко Блажевъ, Кераца Висулчева и Методи Бѣлогущевъ.

Красотата на изкуството

Още отъ ранна възраст чувството и отношението за красотата човѣкъ придобива и развива посредствомъ изкуството. Затова и значението на последното като мирово достойние за човѣчеството е отъ възпитателно, нравствено, национално и духовно значение. Произведенията на изкуството като недѣлима проява на творчеството на духа у човѣка пресъздаватъ въ душата на всички едно тъй нужно удовлетворение срѣдъ кипежа въ всѣкидневната участъ на хората.

Наистина, колкото и изкуството при различни времена да е било поставяно да търпи промѣни, които нивелиратъ къмъ все по-възходящо начало, все винаги е била неговата целъ да внуши, да смегчи, да стимулира и усили импулса у хората за една непреходна красота въ нашия животъ. Така изкуството отъ едно необходимо отношение на човѣка къмъ него, се явява като една жизнена духовна проява, която не е нито луксъ, нито безмислица. Защото то е най-мощното и целесобразно духовно срѣдство за култура, ако ние, разбира се, желяемъ да отразимъ чрезъ изкуството и онуй, което ще допадне на нашата духовна широта и зрелостъ.

Най-мощното срѣдство на културата е изкуството. Красотата на изкуството е вездѣща, отъ какъто човѣкъ я твори, стига да можеме да я четемъ и разбираме. А човѣкъ не е само гостъ на земята, както казватъ нѣкои, а и единъ духовенъ и вещественъ творецъ на благата на своя народъ.

Съответенъ националенъ дългъ е съ минимумъ усилия да подкрепимъ изкуството. А нашето изкуство емладо. Да въздигнемъ равнището на културата на народа ни е само възможно чрезъ творцитѣ на изкуството. Красотата сама по себе си ще се наложи, когато тя придобие лично мѣсто на удовлетворението на духовната жажда на човѣка.

Изкуството и живота — това сж две съвладаващи помежду си имена, които взаимно се допълватъ и взаимно се изобразяватъ и преливатъ.

Михаилъ Адамовъ

ПО СЛУЧАЙ ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКАТА КНИГА
Библиотека „Балканъ“ ул. Странджа 9, — София пусна въ продажба съ намалени цени следнитѣ прочитни книги:

ПѢСЕНЬ НА СЛЪНЦЕТО — стихове отъ Алеко Константиновъ 10 лева
ОТЕЧЕСТВО И РОДОЛЮБИЕ — отъ Ив. С. Томовъ 10 лева
КОПАЧЪ — повестъ отъ Иванъ Савовъ, худ. издание 25 лева
ВОДОЛАЗЪТЪ — стихове въ проза отъ Ив. Савовъ 10 лева

Горнитѣ книги се доставятъ съ наложенъ платежъ по пощенска чекова сметка 6996.

Малки вести

Редакцията като благодари на всичкитѣ си сътрудници, читатели и настоятели които подкрепиха, за да закрепне дѣлото започнато преди две години за създаването на единъ обективенъ литературенъ вестникъ въ провинцията за всички даровити български писатели. За подкрепата и довърнето, което ни указаха, ние имъ пожелаваме приятно прекарване на ваканцията и рачитаме на тѣхъ за следващия сезонъ. Следния брой ще излезе на 15 септември.

Награда за Никола Мавродиновъ
Българската академия на наукитѣ и изкуствата е присъдила тазигодишната награда за наука отъ фонда „Кирилъ Беличъ“ на Никола Мавродиновъ, отличилъ се съ изследванията си по историята на българското изкуство. Който е следилъ внимателно статийтъ на Мавродиновъ изъ нашитѣ списания, който познава неговата работа и особено последната му книга за скулптора Любомиръ Далчевъ, не може да не се зарадва на справедливото и навременно решение на академията.

За Камарата за народна култура
Министерството на Народното просвѣщение съобщава, че съгласно закона за Камарата за народна култура за всѣки преводенъ романъ, повестъ или сборникъ разкази се заплаща по 500 лева такса, а за преводенъ разказъ — 100 лева. Министерството напомня за последенъ път на редакторитѣ и издателитѣ на периодични издания и вестници, че тѣ сж длъжни да поставятъ подъ последната страница или колона на всѣки брой нумера и датата на вносна листъ, съ който сж внесли таксата въ Б. з. к. банка.

Левски въ свѣтлина
Това е нова книга, въ която нашия сътрудникъ Любомиръ Дойчевъ е събралъ лични спомени за посещенията на Левски изъ села и градове и за срещитъ му съ революционни дейци. Чрезъ тия спомени се очертава още по-ясно народното дѣло, което Левски съ своя безграниченъ идеализъмъ е разширявалъ изъ всички краища на Родината, за да възпламени духа на поробенъ български народъ за борба срещу вѣковнитѣ поробители. Животътъ на Левски е изѣло свързанъ съ великото освободително дѣло и затова той е неизчерпаемъ изворъ на родолюбие и национално осъзнаване. Всѣки споменъ за него е цененъ, защото младитѣ поколения ще взематъ примѣръ и поука за честно служене на народъ и Родина.

Ваймаръ презъ времето на Гьоте
Въ Ваймаръ е открита една твърде интересна изложба на графически произведения, които отразяватъ Ваймаръ презъ Гьотево време. Картинитѣ сж произведения на съвременни художници на класическата епоха.

Ликътъ на Македония
Подъ това заглавие е излязла нова книга за Македония. Тя съдържа интересни репортажи и 90 снимки отъ фото-журналиста Любенъ Антоновъ. Книгата е издадена подъ редакцията на Богомилъ Шаренковъ. Съ репортажитѣ и снимкитѣ се дава истинския ликъ на Македония. Тази книга е първото художествено издание за Македония. Коричката на книгата е трицѣтна, изработена отъ художникътъ Вадимъ Лазаревичъ. Цена 100 лева. Доставка се само при поискване съ наложенъ платежъ отъ книжарница „Глобусъ“ — София, ул. „Солунъ“ 48.

Литературенъ конкурсъ
Въ желанието си да поощри родната литература, книгоиздателство М. Г. Смиркаровъ устрой конкурсъ за написването на най-хубавъ романъ отъ български авторъ, при следнитѣ условия:

1. Обемътъ на романитѣ да не бжде повече отъ 25 или по-малко отъ 10 печатни коли френски форматъ 74/100 при кола отъ 16 страници. Да бждатъ написани на пишуща машина презъ редъ и да бждатъ представени въ издателството, София, бул. Царина Йоанна, 29 най-късно до първи октомври 1943 година. 2. Представенитѣ романи да не бждатъ печатани до сега подъ никаква форма. 3. Представенитѣ романи ще бждатъ прегледани отъ комisia, назначена отъ издателството. 4. За най-добритѣ романи ще бждатъ раздадени три награди: 1-ва — 10,000 лева, 2-ра — 5,000 лева и 3-та 3,000 лева. 5. Издателството си запазва правото да отпечати награденитѣ романи при следнитѣ хонорари: първата награда — по 1,500 лева на кола, втората награда — по 1,200 лева и третата награда — по 1,000 лева на печатна кола отъ 16 страници. То си запазва и правото да издаде нѣкои отъ ненаграденитѣ романи при нарочна уговорка съ автора. 6. Едновременно съ представянето на творбата си, авторътъ подписва единъ екземпляръ съ условията на издателството.

Театралниятъ животъ въ Будапеща
Въпрѣки войната, театралниятъ животъ въ унгарската столица продължава да бжде оживенъ и будапещенскитѣ театри, които сж доста на брой, иматъ обикновено много добро посещение. По интереснитѣ пиеси, играни този сезонъ въ Будапеща сж следнитѣ: „Измамваша джга“ отъ Аронъ Тамашъ, „Отрова“ отъ Илейшъ, „Граждани отъ Каша“ отъ Шандоръ Марай, „Наследникътъ“ отъ Яношъ Бокай, „Властъ“ отъ Шаодоръ Галамбъ, „Четири бащи, една дъщеря“ отъ Шандоръ Хунядъ, „Животътъ трае само единъ денъ“ отъ Габоръ Васари и др. Много голѣмъ успѣхъ зарегистрира и оперетата „Поручикъ Мария“.

Творби отъ чужди автори бѣха представени въ значителенъ брой, като първо мѣсто държатъ френскитѣ комедии. Нѣмската литература бѣ представена съ нѣколко драматически произведения.

НИЕ ВИ ПРЕДЛАГАМЕ:

избрани съчинения

отъ безсмъртния пѣвецъ на българското село

ЦАНКО БАКАЛОВЪ ЦЕРКОВСКИ

книгата „Избрани съчинения“ ще излезе подъ редакцията на Здравко Ц. Бакаловъ, Пѣю Гаджевъ и Борисъ Кърджиевъ съ предговоръ за живота и творчеството на писателя, стихове и разкази.

Намалена абонаментна цена 30 лева. На 5 предплатени абонати шестия даваме даромъ. Пари изпращайте съ вносна бележка. Пощен. чекова сметка 7255—библиотека „Селско творчество“ — гари Горни-Джбникъ. Запазете рекламата.